

Valitus lannanlevityksen ja eläintenpidon aiheuttamista haitoista, Eura

ES ymplk 29.08.2023 § 85
1125/11.01.00/2023

Etelä-Satakunnan ympäristötoimistoon on 1.6.2023 saapunut kirjallinen valitus liittyen Tommi Knihtin lannanlevitykseen ja muuhun eläintenpitoon mm. hajuhaittojen vuoksi. Valituksen ovat allekirjoittaneet 13 Knihtin tilan naapurina. Kirjelmän mukaan lannanlevitys ei täytä lainsäädännön asettamia vaatimuksia ja aiheuttaa kohtuutonta hajuhaittaa ympäristön asukkaille. Myös lannan levityksen ulkopuolella tila aiheuttaa merkittävää hajuhaittaa ympäristöön. Allekirjoittaneet vaativat kiireellisiä toimenpiteitä ja viranomaisten puuttumista tilanteeseen varmistaakseen asianmukaisen lannan levityksen ja suojellakseen ympäristöä sekä asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Arveluttavan toiminnan kerrotaan jatkuneen jo vuosia.

Tommi Knihtiltä on pyydetty vastine tehtyyn valitukseen. Se on toimitettu 15.6.2023. Vastineen mukaan lannan levitys tehdään maaperänäytteiden pohjalta ja viljelysuunnitelmien mukaisesti noudattaen ympäristötuen ehtoja ja nitraattiasetusta. Lanta on vastineen mukaan myös mullattu heti tai viimeistään vuorokauden kuluessa. Vastineessa tuodaan esiin eläinmäärän väheneminen tilalla ja tämän hajuhaittaa vähentävä vaikutus.

Tommi Knihtillä on Paneliassa sijaitsevalla tilallaan Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 21.3.2006 myöntämä ympäristölupa 220 emakon ja 600 liha-/siitossian sikalalle. Lupa on voimassa toistaiseksi. Laitoksen lupa- ja valvontatehtävät ovat lakimuutoksen vuoksi siirtyneet vuonna 2015 kunnalle. Tila sijaitsee Euran Panelian kylässä kiinteistöllä Uusitalo 50-436-10-106 osoitteessa Paneliantie 527. Tilan eläinmäärät ja tuotantosuunnat ovat vuosien varrella muuttuneet useasti ja tänä keväänä Knihtit ovat lisäksi luopuneet toisesta Euraniityllä sijainneesta sikalastaan. Tämänhetkiset Panelian tilan tuotantosuunnat ja aikaisempaa pienemmät eläinmäärät ovat seuraavat: sikojen yhdistelmätuotanto 70 emakkoa porsaineen ja emolehmuotanto n. 30 emoa + vasikat.

Tommi Knihtin toiminta on monesti aikaisemminkin vuosien varrella aiheuttanut erilaisia valvonnallisia ilmoituksia. Lampaanlantaa ja naudan lantaa on varastoitu aumassa ilmoittamatta ja nitraattiasetuksen vastaisessa paikassa, lietevarastona on käytetty vanhaa vuotavaa etälietesäiliötä, josta on aiheutunut suorina valumina Eurajokeen laskevaan ojaan, rehupaaleja on jätetty pilaantumaan pellolle, tilan omat lietevarastot ovat olleet liian täynnä/rikkinäisiä ja vuotaneet ojaan, sianruhoja on jäänyt toimittamatta keräilyyn ja ne ovat mädäntyneet pihalle, lannanlevityksestä liian lähelle vesistöjä sekä multauksen laiminlyönnistä on ilmoitettu ja myös hajuhaittoja on ilmennyt lannankäsittelyn yhteydessä aikaisemminkin. Näihin on kohdistettu valvontatoimia ja annettu määräyksiä ja kehotuksia, joiden myötä mm. luvattomat lanta-aumat on poistettu, rikkinäisten säiliöiden käyttö on lopetettu tai säiliöt on korjattu ja eläinten ruhot on siivottu. Toiminnanharjoittajaa on monesti ohjeistettu ja neuvottu ympäristöä ja lähialueen asukkaita huomioivan toimintatavan käytännöistä.

Lannanlevityksen aiheuttamia haittoja on hyvin vaikea valvoa. Tilanne on yleensä ohi siinä vaiheessa kun tieto haitoista tavoittaa valvojan. Siinä vaiheessa on enää vaikea saada todisteellista tietoa mm. levitysmääristä tai siitä kuinka kauan pelto oli muokkaamatta. Määräyksiä ja kehotuksia annetaan, mutta niiden noudattamista ei ole mahdollista samalla tavalla valvoa kuin esim. rikkoutuneen lietesäiliön korjauskehotusta.

Ympäristötoimisto suorittaa tilalla valvontasuunnitelman mukaista säännöllistä ympäristölupavalvontaa, jonka tarkastustiheys perustuu valvontasuunnitelmassa määriteltyyn toimialakohtaiseen riskinarvioon. Sikatilat kuuluvat riskiluokkaan kolme eli niissä suoritetaan valvontakäynti viiden vuoden välein. Riskiluokkaa on mahdollista muuttaa, jos toiminnan aiheuttama riski on tätä toimialakohtaista riskiluokkaa suurempi tai pienempi.

Lisätietoja	ympäristöylitarkastaja Johanna Thessler, p. 040 7307 423, johanna.thessler@sakyla.fi
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Jukka Reko
Päätösehdotus	<p>Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta kehottaa Tommi Knihtin noudattamaan toiminnalle myönnetyn ympäristöluvan (LOS-2005-Y-19-131) määräyksiä, Valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta sekä ympäristötuen ehtoja. Todetaan, että lannanlevityksen valvonta ympäristönsuojeluviranomaisen käytössä olevilla keinoilla on haastavaa ja siihen tarvitaan maatilojen tuotantoa kuten lannoitemääriä ja viljelijätukia valvovan viranomaisen apua. Lautakunta päättää tehdä ilmoituksen Tommi Knihtin tilasta ja siitä tehdystä valituksesta Satakunnan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen viljelijätukivalvontaa suorittaville tarkastajille. Lisäksi päätetään nostaa Tommi Knihtin sikatilan riskiluokkaa luokasta 3. luokkaan 1., jolloin laitoksen säännöllistä ympäristölupavalvontaa suoritetaan tilalla viiden vuoden sijaan vuosittain. Tämä päätös on tehty valvonnallisena asiana.</p>
Päätös	<p>Esitys hyväksyttiin muutettuna;</p> <p>Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta kehottaa Tommi Knihtin noudattamaan toiminnalle myönnetyn ympäristöluvan (LOS-2005-Y-19-131) määräyksiä, Valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta sekä ympäristötuen ehtoja. Todetaan, että lannanlevityksen valvonta ympäristönsuojeluviranomaisen käytössä olevilla keinoilla on haastavaa ja siihen tarvitaan maatilojen tuotantoa kuten lannoitemääriä ja viljelijätukia valvovan viranomaisen apua. Lautakunta päättää tehdä ilmoituksen Tommi Knihtin tilasta ja siitä tehdystä valituksesta Satakunnan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen viljelijätukivalvontaa suorittaville tarkastajille. Lisäksi päätetään nostaa Tommi Knihtin sikatilan riskiluokkaa luokasta 3. luokkaan 1., jolloin laitoksen säännöllistä ympäristölupavalvontaa suoritetaan tilalla viiden vuoden sijaan vuosittain <u>kahden seuraavan vuoden aikana</u>. Tämä päätös on tehty valvonnallisena asiana.</p>

=====